రాలేనని రాశాడు. ఒకవేళ అతను మధ్యలో వచ్చినా అతనికి నేను పని చూపించక పోలేను."

జయంతి మౌనంగా వుండిపోయింది.

"అసలు రేపు నేను మీరెందుకు రిజైన్ చేశారో కారణం తెలుసుకుంటాను. మీరు చూపించిన కారణం సబబే అయితే నా సెక్రటరీగా చేరిపోదురుగాని."

జయంతి మాట్లాడలేదు. భ్రాంతిగా కలో వాస్తవమో అర్థంగాని పరిస్థితి.

"ఏం ? యిష్టమేనా ?"

"మీకు నేను చెయ్యవలసిన పనులేముంటాయి ?"

శేఖరం కొద్దిగానవ్వి "వచ్చి చూస్తే తెలుస్తుంది. నిజంగానే నా సెక్రటరీగా తీసుకుంటాను" అన్నాడు.

"కాని అంతా...." అమ్మో ! యింకేమైనావుందా ? వనితావిహార్‌వాళ్ళు తన్ను బ్రతకనిస్తారా !"

"అదంతా నాకు వదిలెయ్యండి."

జయంతి మనసులో ప్రతీకారంలాటిది కదిలింది. నిజం. రాజశేఖరం అంటే వాళ్ళందరికి ఎంత విలువుందో, అతనికెంత పేరు ప్రతిష్ఠలున్నాయో తనకి తెలుసు.

"కాని ఒక్క షరతు. మీరు వాగ్దానం చెయ్యాలి" ఆలోచిస్తూ అంది జయంతి.

"ఏమిటది ?"

"నాకు యెప్పుడింకో ఉద్యోగం దొరికితే అప్పుడు వెళ్ళిపోనివ్వాలి." జయంతివైపు కాసేపు పరిశీలనగా చూసిన శేఖరం కారు స్టార్ట్ చేస్తూ "సరే" అన్నాడు.

జయంతి గట్టిగా వూపిరి పీల్చుకుంది. పోనీ యింకో ఉద్యోగం దొరికేవరకూ అమ్మకి తెలియకుండా వుండేందుకు యిది పనికొస్తుంది అన్పించింది.

మరో అయిదునిముషాల్లో కారు యింటి దగ్గరకు వచ్చేసింది.

వస్తా ! బై. బై. రేపువుదయం కారు పంపుతాను." కారు స్టార్ట్ చెయ్యబోతున్న శేఖరం హఠాత్తుగా వంగి కారులోనుంచి దిగి బొమ్మలా నిలబడిపోయిన జయంతి వైపు చూస్తూ "నాజ్యోతిష్యం నిజమైందని తిట్టుకోకండి." అన్నాడు. మరుక్షణంలో కారు వెళ్ళిపోయింది. జయంతి కొయ్యబారిపోయినట్టు నిలబడిపోయింది. ఇది కలా నిజమా అన్పించేటట్టు చేసి వెళ్ళిపోవటం యిది రెండోసారి.

(స శే షం)

రచయితలకు మనవి

"జ్యోతి"కి రచనలు పంపేవారు అవి నిరాకరింపబడిన పక్షంలో వాటిని త్రిప్పిపంపగోరితే రచనలతోపాటు తగినన్ని స్టాంపులను జతచేసి పంపించాలని మనవి. రచనతోపాటు కాక తరువాత స్టాంపులు పంపవద్దని. అట్టివారికి రచనలు త్రిప్పిపంపడం కష్టసాధ్యమని గుర్తించాలనికూడా మా విజ్ఞప్తి.

—మేనేజింగ్ ఎడిటర్.

దృక్పథం

ఆచంట శారదాదేవి

సరిగ్గా రెండేళ్ళయింది మళ్ళా చదువులోచేరి. కాలం ఎంత త్వరగా గడచిపోతుంది ! ఆగాయం మొన్నమొన్ననే తగిలినట్లుంది. ఆ గాథ మనస్సును ఇంకా బలంగా హత్తుకునిఉంది. అయితే, ఇప్పుడిప్పుడనిపిస్తోంది బహుశా నేనే తొందరపడ్డానేమోననీ, నా దృక్పథం సరికాదేమోనని !

ఆయనెంత. ధైర్యమూ, పట్టుదలా కల మనిషి ! రెండు సంవత్సరాలైనా ఒక్కసారైనా నాకు ఒక్క వాక్యమైనా వ్రాయలేదు. మాట తప్పకుండా, నెలతప్పకుండా డబ్బుమాత్రం పంపుతున్నారు. అది చూచినప్పుడల్లా నాకు గుండెల్లో మంట మళ్ళా రేగుతుంది. రోషం వస్తుంది. కులాసాగా ఉన్నావా ? డబ్బు సరిపోతోందా ?

ఇల్లాగ ఒక్కవాక్యమైనా, ఆ మనిఆర్డరు ఫారమ్‌లోనైనా ఎందుకు వ్రాయకూడదూ ? అంత తప్పు ఏం జేశానూ ? రోషం యెక్కువై దుఃఖం పొర్లివస్తుంది. ఈ మొండితనం ఏమిటి? నిజానికి ఈయనకుహృదయం లేదు కాబోలు అనిపిస్తుంది. ఈ డబ్బు నిజంగా నేను తీసుకోకూడదు. అయినా యిప్పుడు తప్పదు. ఈ చదువు పూర్తయి ఉద్యోగంలో చేరగానే ఆయన డబ్బులెక్కప్రకారం మళ్ళా పంపించెయ్యాలి అమ్మకు ఆక్కయ్యకు మళ్ళా నేను యిప్పుడు భారం కాలేను. ఈ ఊహతో ఊరటపొంది కన్నీళ్ళు తుడుచుకుంటాను.

ఈభావం మళ్ళా యెంతోసేపు నిలవదు. ఏరాత్రివేళో చదివి చదివి అలసిపోయి కన్నులు వాటంతటవె మూతలు పడే సమయంలో, ఏదో ఉలిక్కిపడ్డట్లు, స్ఫురణకు వస్తుంది. రాత్రిపూట పడుకోబోయేముందు వేడిపాలు త్రాగితేనేగాని ఆయనకు నిద్రపట్టదు. ఎవరుకాచి యిస్తున్నారో ! భోజనం యెవరు వండి పెడుతున్నారో ! ఏదో మొరటు ఊరికి బదిలీ అయిందన్నారు. అక్కడ పనివాళ్ళుమాత్రం నాజూకుగాచేసే వాళ్ళెవరు దొరుకుతారు ! రాత్రిం పగళ్ళు ఆసుపత్రి గొడవతప్ప ఆయనకు ఇంకే గొడవా పట్టదు భోజనం చేయమని కూడా యెవరైనా జ్ఞాపకం చెయ్యాలి ! నేను ఉన్నప్పుడే అంతా గంటలు గంటలు ఆలస్యం.

చూస్తూ, ఊరికే విరామం లేకుండా ఫోను చేస్తూ వుంటే యెప్పటికో ఇల్లు గుర్తుకు వస్తుంది. ఆఖరుక్షణంవరకు, బట్టలు వున్నాయో లేవోకూడా చూసుకోరు. చాకలి యెన్నాళ్ళు రాకపోతే అన్నాళ్ళు అల్లాగే వూరుకుంటారు. నేనువుంటే అన్నీ చూసుకునేదాన్ని. ఈ ఆలోచనలతో మనస్సు చెదరిపోతుంది. ఏదో శూన్యంగా బెంగగా వుంటుంది. ఇంక యెంతకూ నిద్రరాదు.

ఆవేళ ఆయన ఇంటికి భోజనానికి వచ్చేప్పటికి మూడు గంటలయింది మామూలుగా పన్నెండుకు వచ్చేస్తారు. నేను వంట అంతా పూర్తిచేసుకుని, ఇంక వచ్చేస్తారు గదా అని వరాండాలో బల్లమీదకూర్చున్నాను. మా ఇంటి చుట్టూ మంచిరకరకాల పువ్వులతోటవున్నది. మాలతీ తీగ దట్టంగా అల్లుకుని సువాసనలు వెదజల్లుతూ వుంటుంది. మేము యెక్కువ వరాండాలోనే కాలక్షేపం చేస్తాము. అక్కడ యెంతో చల్లగా ఉంటుంది.

ఏదో ఆలోచిస్తూ అల్లాగే చాలాసేపు కూర్చున్నాను. ఎంతసేపటికీ ఆయన రాలేదు. నాకు ఆకలి, నిద్ర, నీరసం అన్నీ కలిసి ఏదో మంపుగా వున్నది. ఆబల్లమీద ఓమూల ఆవేళ వచ్చిన ఉత్తరాలన్నీ కట్టగా పడివున్నాయి. ఆయనదగ్గరమందులు పుచ్చుకు వెళ్ళిన వాళ్ళందరూ యేదో సలహాలు అడుగుతూ, కృతజ్ఞత తెలుపుతూ ఉత్తరాలు రాస్తుంటారు. ఏదో ఒకరోజు తీరిక చూసుకుని ఆయన అందరికీ శ్రద్ధగా జవాబులు రాస్తారు. అందుకే రోజురోజుకి ఆయనకు ఉత్తరాల కట్టలు పెరిగిపోతుంటాయి. ఇవికాక యింకా యేవో వైద్య పత్రికలూ, మందుల జాబితాలు, ప్రకటనలూ వస్తూనే వుంటాయి. నాకు యివన్నీ చూసే ఓపికలేదు. నా కెవరూ వ్రాయరు అమ్మా, అక్కయ్యా ఉత్తరాలు రాయటం మానేసి చాలారోజులైంది. నాపెళ్ళయ్యాక రాయలేదు. ఇక స్నేహితులెవరైనా వ్రాస్తే బద్ధకించి నేను జవాబు రాయను. వాళ్ళు రాయరు.

ఒంటిగంటయింది. ఆయన యింకా రాలేదు. ఏమీ తోచక ఉత్తరాలకట్ట తీసుకున్నాను. అన్నీ ఊరికే పరధ్యానంగా పైన చూసి పక్కన పెడుతున్నాను. మధ్యలో ఓ కవరు చాలా బరువుగావుంది. ఆ ఉత్తరం బరువుకు పలచని కవరంతా పూర్తిగా చినిగిపోయింది. అది చాలా పెద్ద ఉత్తరం. కవరు చినిగిపోవడం మూలాన మడిచిన కాగితాలకట్ట బయటికి వచ్చింది. దస్తూరి యెక్కువ చదువుకోని అమ్మాయిది లా వుంది. ఇంత పెద్ద ఉత్తర మేమిటని ఆశ్చర్యపోతూ విప్పిచూశాను.

అది రాజ్యలక్ష్మి అని ఒక అమ్మాయి వ్రాసింది. ఆ అమ్మాయి ఆదివరకు కొన్నాళ్ళు ఆసుపత్రిలో ఉండిట ప్రత్యేకంగా ఆయన ఆదరణా! అభిమానంవల్ల కోలుకుందిట! ఆసుపత్రిలో ఆయనచూపిన వాత్సల్యాన్నీ ఆయనతో గడిపిన మధురక్షణాలనూ యెన్నటికీ మరువలేదట! ఆయన ఆదరంగా తన తల నిమరడమూ, ప్రేమతో తన కన్నీరు తుడవడమూ, ధైర్యం చెప్పడమూ, ఒక్కొక్కరోజు తను నిద్రరాక బాధపడుతూ వుంటే, ఆయన తనచేయి పట్టుకుని యేదో కబుర్లు చెబుతూ తను నిద్రపోగానే మెల్లగా ఆచేయి వదలించుకుని వెళ్ళిపోవడమూ యిల్లాంటి మధురానుభూతులెన్నో వివరంగా వర్ణించింది.

ఆ అభిమానమే తనకు యిప్పుడు ఆధారమని. అది తలుచుకుంటూ సుఖంగా జీవితం గడపగలననీ యింకా ఏవేవో వ్రాసింది.

నాకేదో తల తిరిగినట్లయింది. కొంచెం చదివాక యింక నేను చదువలేదు. ఆ ఉత్తరమంతా యేదో చెప్పలేని ఉద్రేకమూ కృతజ్ఞతా నిండి వున్నాయి. ఉత్తరాలు అవతల పారేసి టైము చూసుకుంటే రెండవుతోంది. విసుగూ నీరసానికి తోడు యీ ఉత్తరం మనస్సును కలచివేసింది. ఆయన నన్నేదో అవమానపరచినట్లు బాధ కలిగింది.

ఆసుపత్రికి ఫోను చేశాను. ఆడవాళ్ళ మాటలు నవ్వులు ఫోనులోకి సన్నగా వినపడుతున్నాయి. వీళ్ళతో కబుర్లు చెబుతూ ఈయనకు ఇంటిగొడవ పట్టడంలేదు అని కోపం వచ్చింది. ఎవరో సమాధానం చెప్పారు. "ఆయన యిక్కడలేరు. ఆపరేషన్ థియేటర్‌లో వున్నారు." అని ఫోన్ పెట్టేశాను. ఆయన లేకపోతే వీళ్ళంతా ఆయన గదిలో ఏం చేస్తున్నట్లు? నాకేదో అనుమానం వేసింది. నామీద నాకే జాలివేసింది. నే నేమో ఈయనకోసం అన్నీ వదులుకుని. దాసీ దానిలా ఇంటిపను లన్నీ చేస్తూ. వచ్చిన చదువు మరిచిపోయి. బాహ్యప్రపంచంతో సంబంధం లేకుండా ఆయనే సర్వస్వం అనుకుని, వేళకు తిండీ తిప్పలూ కూడా లేక ఆయనకోసం యెదురు తెన్నులు చూస్తూ కాలక్షేపం చేస్తున్నాను. ఆయనేమో అందరితో సరసాలు, ప్రేమ కలాపాలు, ప్రణయలేఖలు. నాకు దుఃఖం ముంచుకు వచ్చింది. నే నేదో జీవితంలో దగాపడి మోసపోయినట్లనిపించింది.

గడచిన జీవితం గుర్తుకువచ్చింది. నేనెటువంటి పరిస్థితులలో అన్నీ త్యాగంచేసి ఆయనను వివాహం చేసుకోగలిగినది గుర్తుకు వచ్చింది.

ఆయన ఆఖరు సంవత్సరం డాక్టరు చదువుతూ ఉండగా నేను మూడో సంవత్సరం చదువుతున్నాను. ఆ సంవత్సరం వార్షికోత్సవంలో మే మిద్దరమూ ఒకే నాటకలో పాల్గొన్నాము. అందులో ఆయన భర్తవేషమూ, నేను భార్య వేషమూ వేయవలసివచ్చింది. ఒక నెలరోజులు రిహార్సల్సు

● మల్లాదివారి మిత్రుడు, కడు చిన్నవాడు వారి అనురాగానికి నోచుకొన్నవాడు, వారి చమత్కారాన్ని దోచుకొన్నవాడు ఒకడు గలడు.

ఒక నాడా చిన్నవాడు శాస్త్రిగారి గృహమునకేగు సమయమున, అతని మిత్రుడొకడు 'ఎచటికి ప్రయాణ'మని ప్రశ్నించి, సమాధానము విని 'ఆయన అంత పెద్ద. నీ వింత చిన్న. మీరేమి మాట్లాడుకొనెదరు?' అని సందేహము వెలిబుచ్చెను.

దానికా చిన్నవాడు 'తెలుగు' అని చల్లగ సమాధానము చెప్పెను.

కాశీ ప్రసాద్, మద్రాసు.

కోసం కలుసుకుంటూఉంటే మా కిద్దరికీ పరిచయం బాగా వృద్ధిఅయింది. ఒక నెల రోజులు భార్యా భర్తలుగా నటించటంతో ఒకరినొకరు ఆ దృష్టితో చూసుకోవడం అలవాటైన ఈ సంబంధము నటనమాత్రమే కాక శాశ్వత బంధమేఅయితే ఎంత బాగుం డునను ఊహ అస్పష్టంగా అంకురించింది. ఆ నాటిక అందరూ ఎంతో మెచ్చుకున్నారు. ఉత్తమ నటనకు మా ఇద్దరికీ మంచి బహుమతులు లభించాయి.

ఆ తరువాత ఆయన మా ఇంటికి రోజూ వచ్చేవారు. త్వరలోనే మేము వివాహం చేసుకోవాలని నిశ్చయించుకున్నాము. ఆయనకు ఆడవాళ్ళు ఉద్యోగాలు చెయ్యడం అంతగా ఇష్టంలేదు. ఇద్దరూ ఉద్యోగం కోసం వెళ్ళిపోతే ఇంక ఇల్లుచూచుకునే వాళ్ళెవరంటారు. ఆయన అభిప్రాయాల కనుగుణంగా నేను పెళ్ళికాగానే చదువు మానెయ్యాలనుకున్నాను. అంచేత నేను డిగ్రీ పొంది డాక్టర్ అనిపించుకోలేక పోయాను.

ఈ పెళ్ళి అమ్మకు, అక్కయ్యకు ఇష్టంలేకపోయింది. ఒకటి ఆయనది మా కులంకాదు. రెండవది అమ్మకూ, అక్కయ్యకూ అసలు నేను వివాహం చేసుకోటమే ఇషంలేదు. డాక్టరు పూర్తి చేసుకుని ఉద్యోగంచేస్తూ స్వతంత్రంగా ఉండాలనీ ఆ తరువాత ఎప్పుడో పెళ్ళిసంగతి ఆలోచించవచ్చనీ, వాళ్ళ ఉద్దేశం.

అక్కయ్యకు చిన్నప్పుడే పెళ్ళిచేశారు. అది అత్తవారింట్లో వున్న కొద్దిరోజులూ నరకం చవిచూచింది అత్తగారిబాధ. భర్త నిర్లక్ష్యమూ రెండూ భరించలేక అది త్వరగానే మా ఇంటికి వచ్చేసింది. ఆ తరువాత అమ్మ యెంత చెప్పినా తిరిగి వెళ్ళడానికి యిష్టపడలేదు. మళ్ళా చదువులో చేరి యిప్పుడు ఉద్యోగంలో వుంది. నాకుతొందరపడి పెళ్ళి చేయకుండా స్వతంత్రజీవనం కల్పించాలని దాని ఉద్దేశ్యం. దాని పట్టుదలతోనే నన్ను డాక్టర్ కోర్సులో చేర్పించారు. ఒకసారి దెబ్బ తిన్న అమ్మ కూడా యిదే మంచిదనుకుంది.

ఇప్పుడు హఠాత్తుగా మధ్యలో నేను చదువు మానేసి పెళ్ళిచేసుకుంటాననడం వాళ్ళిద్దరికీ నచ్చలేదు. కనీసం చదువు పూర్తి అయ్యేవరకైనా ఆగమన్నారు. నేను వినలేదు. వాళ్ళకి కోపం వచ్చింది. ఈ పెళ్ళయ్యాక నాతో సంబంధం తెంపుకున్నారు.

ఇవన్నీ జ్ఞాపకంవచ్చిచాలాబాధకలిగింది. అయినవాళ్ళను కూడా కాదనుకుని నేను సాధించినదేమిటి? ఇప్పుడు ఈవిధంగా ఈయన నన్ను నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నారు అని క్షోభపడింది హృదయం.

మూడు గంటలకు ఆయన వచ్చారు. చాలా అలసిపోయినట్లున్నారు. మామూలుగా మాట్లాడడానికి కూడా ఆయనకు ఓపికలేదు. కోపంతోవున్న నాకాక్షణంలో ఆవేవీ మనసుకు పట్టలేదు. ఆయన బట్టలు మార్చుకుని ముఖం కడుక్కుని వచ్చేలోగా నేను భోజనం వడ్డించాను. నా ముభావానికి ఆలస్యంగా రావడమే కారణమని ఆయన అనుకుని వుంటారు. అందుకనే నేను అడక్కుండానే, "సరిగా పన్నెండుకు బయలు దేరబోతూంటే యెక్కడో లారీ జట్కాకు కొట్టుకుందిట. అక్కడ గాయాలు తగిలిన

వాళ్ళందరినీ తీసుకువచ్చారు. పాపం ఓ చిన్నపిల్లకు చేయి విరిగింది." అంటూ ఆలస్యానికి సంజాయిషీ చెప్పుకున్నారు.

నేనేమీ చలించలేదు. మామూలుగా అయితే కంగారుపడి ఎన్నో వివరాలు అడిగి ఉందును. ఆయన చెప్పిఉందురు. కాని అవ్వాళ మాట్లాడలేదు. కాస్సేపటికి "ఉత్తరాలు చూసుకున్నారా?" అన్నాను. ఆయన లేదన్నారు. నేను కొంచం అసూయతో "ఎవరో రాజ్యలక్ష్మిట! చాలా పెద్దఉత్తరం రాసింది" అన్నాను. ఆయన ముఖంలో ఎటువంటి చలనమూ కనిపించలేదు. భోజనం ముగించి వెళ్ళిపోయారు.

నేను పని ముగించుకుని ముందరగది లోకి వచ్చేసరికి ఆయన హాయిగా మంచం మీద పడుకుని ఆ ఉత్తరమే చదువుతున్నారు. నేను వచ్చిందే ఆయన గమనించలేదు. ఆ నిమిషంలో అనుకున్నాను "ఇంకటితో ఈ అమ్మాయితో సంబంధము వదలిపోవాలి. లేదా నేనైనా ఈ ఇల్లు వదలిపోవాలి" అని.

ఆ రాత్రి ఆయనతో ఈ విషయం చెప్పాను. ఆయన నెమ్మదిగా అన్నారు "ఆ అమ్మాయి క్షయవ్యాధితో బాధపడుతోంది. ఎవరూ దిక్కులేరు. ఇప్పుడు కాస్త నయమై మళ్ళా ఉద్యోగించెస్తోంది. ఊరికే ఉత్తరాలు రాసినందువల్ల నష్టమేమీలేదు. జీవితంలో ఏదో కొంత సంతృప్తిఉంటే వ్యాధి తిరగబెట్టకుండా ఉంటుంది. అంతకన్నా ఆ అమ్మాయితో నాకు సంబంధం లేదు" అని.

ఈ మాటలు నా చెవికెక్కలేదు. నే నా రాజ్యలక్ష్మిని ఎప్పుడూ చూడలేదు. వారం రోజులయ్యాక ఆ అమ్మాయి మళ్ళా ఉత్తరం రాసింది. అది నాకు నిప్పులో నెయ్యిపోసినట్లయింది.

ఆవేళ ఆయన ఇంటికి రాకముందే నేను ప్రయాణానికి అన్నీ సిద్ధంచేసుకున్నాను ఎక్కడికివెళ్ళాలో ఏంచెయ్యాలో కూడా నిశ్చయించుకున్నాను. అమ్మ వాళ్ళ దగ్గరకు మళ్ళా పోదలచుకోలేదు. నా స్నేహితురాలు రేవతి దగ్గరకు వెళ్ళి తరువాత మళ్ళా చదువు పూర్తిచేసుకోవాలనుకున్నాను.

ఆయన ఇంట్లో అడుగుపెడుతూనే అన్నాను. "నామాట మీకు లక్ష్యం లేనప్పుడు యిక్కడ వుండాల్సిన బాధ్యత నాకు లేదు. నేను ఇవ్వాళ వెళ్ళిపోతాను" అన్నాను. అంటూ ఆవేళ వచ్చిన ఉత్తరం తీసి ఆయనవేపు విసిరాను. అది మా ఇద్దరికీ మధ్యగా పడింది. ఆయన దానివంక చూడనే లేదు ముఖం కోపంతో యెర్రబడివుంది. మళ్ళా నేనే అన్నాను. "మీకోసం నేను అన్నీ వదులుకున్నాను. అంచేత నన్ను ఆదుకోవలసిన బాధ్యత మీకున్నది. నేను మళ్ళా చదువుకుంటాను. ఆభారం మీరు వహించక తప్పదు" అన్నాను. ఆయన అపరిమితమైన విరక్తితో అక్కడే డ్రాయరులో వున్న కవరుతీసి నాకిచ్చి వెళ్ళిపోయారు. అది ఆయన అన్నగారు పంపిన పంటతాలూకు డబ్బు రెండువేలు. ఎవరో మనిషి తెచ్చియిస్తే కవరులోపెట్టి అందులో వుంచారు. ఆయన నాదే తప్పయినట్లు కోపంగా వుండడం నాకు చాలా బాధ కలిగింది.

నేను ఆయనదగ్గరకు వెళ్ళి "ఈడబ్బు చాలదు. మీరు మళ్ళా పంపాలిసివుంటుంది" అన్నాను. ఆయన యేమీ మాట్లాడలేదు.

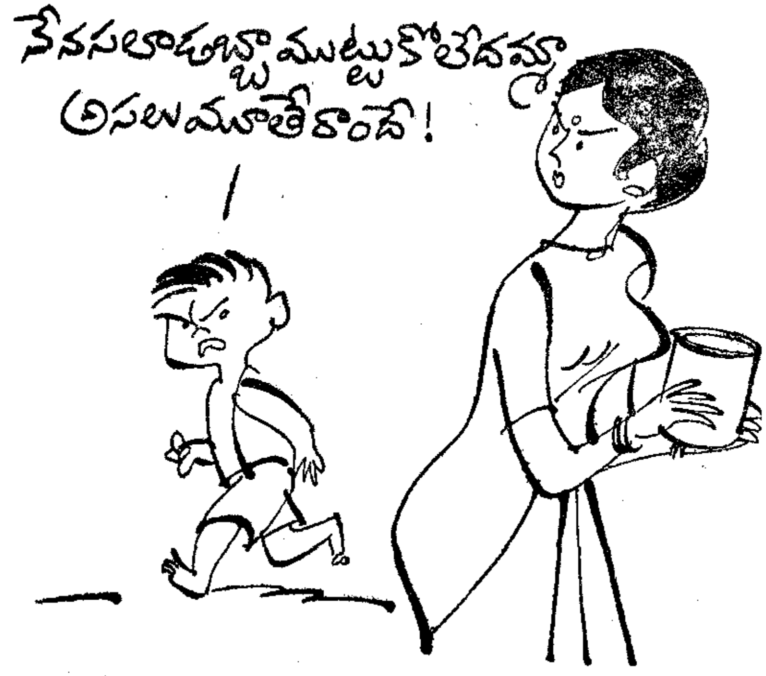

"నేను సాయంత్రం వెళ్ళిపోతాను" అన్నాను. అప్పుడు సమాధానం చెప్పారు.

"నువ్వు మనస్సుమార్చుకుంటేమంచిది. లేదా నీ యిష్టం" అంటూ వెళ్ళిపోయారు. నేను ఒక్కదాన్ని ఇంట్లో బాధపడుతూ కూచున్నాను. నాలుగు గంటలకు ఫోను వచ్చింది. ఒక్కటేమాట. "ఏం నిశ్చయించావు?" అన్నారు. "వెళుతున్నాను" అన్నాను. మళ్ళా మాటలేదు.

తరువాత టాక్సీలో శంకరంగారు వచ్చాడు. "అయ్యగారు మిమ్మల్ని రైలెక్కించి రమ్మన్నారు" అన్నాడు. నేను ముఖం మాడ్చుకుని ఇంటికి తాళంవేసి తాళంచెవి శంకరానికిచ్చి టాక్సీఎక్కాను. రైలెక్కగానే శంకరాన్ని పంపించివేశాను. రైల్లో కూర్చోగానే దుఃఖం ముంచుకువచ్చింది. నేను పదే పదే కళ్ళుతుడుచుకుంటూఉంటే పక్కన ఉన్నావిడ "మీ వాళ్ళ కెవరికైనా సుస్తీగా ఉండి వెళుతున్నారా?" అన్నది. నేను జవాబు చెప్పలేదు. దూరాన గేటుదగ్గరగా ఆయన నిలబడిఉన్నట్లు లీలగాతోచింది. ఏదో ఆశతో ముందుకువంగి చూశాను గుండెల్లో ఏదో గుబగుబలాడింది. ఆయన ముందుకువస్తే బాగుండును దగ్గరకువస్తే బాగుండును ఏదోవిధంగా ఈ ప్రయాణం ఆగిపోతే బాగుండును అనిపించింది. కూతవేసి రైలు కదలిపోయింది.

2

సరిగ్గా రెండేళ్ళయింది. సావిత్రి వెళ్ళిపోయి.

ఈ సంవత్సరంతో చదువు పూర్తయిపోతుంది. ఆమె మళ్ళా నా దగ్గరకు వస్తుందన్న ఆశ నాకు పోదు. నన్ను విడచి ఆమె ఉండలేదు. ఆమెను విడచి నేనూ ఉండలేను. వేరుదారి పట్టిన ఈ ప్రవాహం ఎప్పుడో మళ్ళా మలుపుతిరగక తప్పదు. అప్పుడు చీలిపోయిన ఈ సెలయేరు మళ్ళా ఒక్కటే అవుతుంది. ఒకే గమ్యం చేరుకుంటుంది.

సావిత్రి అమాయకురాలు. ప్రేమమూర్తి. అంత అనురాగానికి నేను అర్హుణ్ణికావడం అదృష్టం! ఏదైనా ఒకవిషయం మనస్సుకు తోస్తే దాంట్లో లీనమైపోవడం ఆమె స్వభావం! ఆ నిమిషంలో ఇతరవిషయాలేవీ ఆమెకు పట్టవు. మా పెళ్ళివిషయంలోను అంతే అయింది. చిన్నప్పటినుంచి ఆదుకున్న బంధువులను ఒక్కనిమిషంలో కాదనుకున్నది. అక్కడికీ నే నన్నాను. పోనీ మీవాళ్ళ ఇష్టప్రకారం నీ చదువన్నా పూర్తిఅయ్యేవరకు ఆగుదామని. ఆవిడ ఒప్పుకోలేదు. "నే నెల్లాగు ఉద్యోగం చేయడం మీ కిష్టంలేదుకదా! ఇంకెందుకు చదవడం" అన్నది. నాకూ అది సబబుగానే తోచింది.

అయితే యిప్పుడనిపిస్తోంది. నే నామెను చదువు మాన్పించడం మంచిదికాదేమోనని. ఆమెకూడా నాతోపాటు ఈవైద్యవృత్తిలో సహకరిస్తూవుంటే యిల్లాంటి కలతలకు అసలు అవకాశమే లేకపోయ్యేదేమో! నాకోసం ఎదురుచూడడం తప్ప వేరే వ్యాపకం లేకపోవడమూ, నేను తప్ప ఇంకెవరూ స్నేహితులు లేకపోవడమూ అసంతృప్తికి అసహనానికి దారితీసి వుంటాయి. దృక్పథం సంకుచితమై ఉంటుంది.

రాజ్యలక్ష్మి కొన్నాళ్ళు ఆసుపత్రితో ఉంది. క్షయవ్యాధి. చాలారోజులు అశ్రద్ధ చేయటం మూలాన వేళ్ళు పాదుకుని మొండికి వారింది. ఆమెకు బంధువులు యెవరూ లేరట. వేలువిడిచిన మేనత్త యెవరో కొద్దిగా చదువు చెప్పించింది. తరువాత యెక్కడో చిన్న ఉద్యోగంలో చేరింది. జీవితంలో యెటువంటి ఉత్సాహము ఆసక్తి లేక వ్యాధి నిర్లక్ష్యంచేసింది. ప్రేమ,ఆదరం చూపే వ్యక్తులు యెవరూ లేనప్పుడూ జీవితం మోడుబారిపోతుంది. బ్రతకాలన్న కోరికకూడా నశిస్తుంది. "నాకీవ్యాధి నయం కాకపోతే ఏం, నేను జీవించి యెవరిని ఉద్ధరించాలి" అన్నదే రాజ్యలక్ష్మి తత్త్వం. ఈభావం మారి జీవించాలన్న ఆశ మళ్ళా రేకెత్తితేనేగాని ఆమె వ్యాధి కుదిరేటట్లుగా నాకు తోచలేదు. వైద్యుడు మందు యివ్వగలడు, కాని రోగి సహకారం లేనిదే మందులు పనిచెయ్యవు. వ్యాధి నెట్లాగైనా జయించాలి. ఎట్లాగైనా జీవించాలి అన్న బలమైన కోరిక రోగికి లేకపోతే, వైద్యుని ప్రయాస ఒక్కొకసారి నిష్ప్రయోజనమే అవుతుంది.

ప్రతి జీవితానికి ప్రయోజనం యేమిటి అని ప్రశ్నించడం నా ధర్మంకాదు. ప్రతి ప్రాణిని రక్షించడం మాత్రం నాధర్మం. ప్రతిజీవికి వీలైనంతవరకు బాధ ఉపశమింప చేయుడం. జీవితకాలాన్ని పెంపొందించడం నా విధ్యుక్తధర్మం.

వైద్యుని మనస్సులో స్త్రీ. పురుష భేదం ఏనాడో నశిస్తుంది. యోగుల మనస్సులో ఏమోకాని. వైద్యునిమనస్సులో ఈ శరీరం కేవలం రక్తమాంసములగూడు. రామయ్య. రామమ్మ ఈ పేర్లతో నాకు సంబంధం లేదు. మూడో నంబరు రోగి. నాలుగో నంబరు రోగి అంతే! నా కంటికి కనిపించేది ఒక వ్యాధిగ్రస్తమైన శరీరం! వారి కన్నులలో నేను చూచేది ఒక ఆరని వెలుగు. ఆత్మజ్యోతి!

రాజ్యలక్ష్మి శరీరంలో మిగిలినది ఎముకలగూడు. కన్నులలో నిండినది నిరసించిన ఆత్మవేదన. ఆమెకు వైద్యంచేయడం ప్రారంభించిన రెండు మూడు వారాలలోనే నాకు తెలిసిపోయింది. మందులు ఇంజక్షన్లతోపాటు ఆమెకు జీవితంలో ఉత్సాహం కలిగిస్తేనేతప్ప లాభంలేదని. అంచేతనే అవసరం లేకపోయినా నే నామెతో కొంచెం ఎక్కువకాలం గడిపి. ప్రత్యేక శ్రద్ధచూపి ఆమె మనస్సు మార్చడానికి ప్రయత్నం చేయవలసి వచ్చింది.

"ఈ జీవితం నిరర్థకం అనుకొనడం కన్న మహాపాపం మరొకటిలేదు. ఈజీవితానికి సార్థకత యేమిటి, ఫలమేమిటి అని ప్రశ్నించుకుంటూ కూర్చునే అర్హత నీకు లేదు. ఆబాధ్యత నిన్ను సృష్టించిన భగవంతునికే వదిలేయ్యి. ఏదో కారణమూ, ప్రయోజనము లేకుండా సృష్టి జరుగనే జరుగదు. నీ జీవితానికి ఏదో ఫలం వుండనే ఉంటుంది. కనీసం సంకుచితంగా ఆలోచిస్తే మీ మేనత్తను పెద్దతనంలో ఆదుకునే బాధ్యత నీదేకదా! నీవు ఉద్యోగం చేస్తే ఆమెను పోషించవచ్చును. నీవు లేకపోతే ఆమెకు నిరాధారమవుతుంది. నీ జీవితానికి యింతమాత్రం ప్రయోజనం ఉండనే ఉన్నది. జన్మ ఎత్తేటప్పుడు మనప్రమేయం ఏమీ లేదు. జన్మ అంతం చేసుకోటానికి మనకు అధికారం అసలే లేదు."

ఈవిధంగా ఆవిడతో యెన్నోసార్లు మాట్లాడుతూ ఉండేవాణ్ణి. క్రమంగా ఆవిడ మనస్సు మారింది. నిరుత్సాహం తగ్గిపోయింది. "తల్లిలా చూసుకునే మేనత్త, యెంతో ఆదరంతో అభిమానమూ.: ప్రేమా చూపే మీవంటివారు లభించినప్పుడు నాకింకేమి కొరవ ఉంటుంది. ఏమీలేదు," అనేది ఉత్సాహంతో.

ఆతరువాత క్రమంగా కోలుకుంది. వెళ్ళిపోయింది. వెళ్ళేరోజు సావిత్రిని చూస్తానన్నది. చూడందే వెళ్ళనన్నది కాని నాకు ఆసుపత్రి వదలడానికి వీలుపడలేదు. ఆమెకు రైలు టైమయింది. వెళ్ళిపోయింది.

ఏవేవో ఉత్తరాలు రాస్తుంది. మళ్ళీ ఉద్యోగంలో చేరింది. కులాసాగానే ఉన్నానంటుంది. ఆమె మళ్ళా మామూలు మనిషిగా మారిందని నాకు చాలాసంతోషం. ఆమె ఉత్తరాలు పూర్తిగా చదవడానికికూడా నాకు తీరికవుండదు. ఎప్పుడో ఒకసారి రెండు

● "ఏమిటోయ్, ఈమధ్య బొత్తిగా కనబడ్డంలేదూ?"
"కళ్ళ డాక్టర్‌కి చూపించావా?"

మొగలి సుదర్శనరావు, గొల్లప్రోలు

సంస్థలు జవాబు రాస్తాను. అదే ఆవిడకు సంతోషం. నేను రాయకపోయినా ఆమె ఆత్మతృప్తికోసం ఏదో రాసుకుంటూ వుంటుంది. ఈమాత్రం ఆనందానికి నేను నిమిత్తమాత్రుణ్ణి అయినందువల్ల నష్ట మేమిటి! ఈ కాస్త సంతృప్తి కూడా ఆమెకు ఎందుకు లేకపోవాలి. పైగా మళ్లా నిరాశలో చిక్కుకున్నదంటే వ్యాధి తిరగ బెట్టవచ్చు. ఆ పరిస్థితి రాకుండా కాపాడ వలసిన బాధ్యత వైద్యునిగా నాకున్నదిగదా!

సావిత్రికి చిన్నతనం ఇంకా వదలలేదు. దృక్పథం ఇంకా విశాలం కాలేదు. ఆమె చదువు పూర్తిచేయడమే మంచిది. కొన్నాళ్ళకి మనస్సు విస్తృతమవుతుంది. సంకుచితభావాలు వాటంతటవే పోతాయి. అందుకే ఆమె వెళ్ళిపోయి చదువుకుంటానంటే నాకు ఎంతో బాధగావున్నా అడ్డుచెప్పలేదు. పైగా ఆ స్థితిలో నేనేమి చెప్పినా ఆమె చెవి కెక్కదు. కొన్నాళ్ళకు ఆమెకే తెలుస్తుంది.

ఆమె వెళ్ళేముందు నేనేమీ మాట్లాడలేదు. ఆమె అల్లా వెళ్ళిపోతానంటుందని నాకు తోచనేలేదు. ఒక్కసారి అంతా శూన్యంగా తోచింది. ఆమె అపోహలకు, మూర్ఖత్వానికి కోపమూ, జాలి, ఇన్నాళ్ళయినా నా వ్యక్తిత్వాన్ని తెలుసుకోలేకపోయిందని విచారము కలిగింది. ఇంట్లోవించి వెళ్ళిపోయాను. ఆమె వెళ్ళిపోతూవుంటే చూసి భరించలేను. మళ్లా శంకరాన్ని పంపికూడా ఉండలేక నేను స్టేషనుకు వెళ్లాను. దూరాన్నుంచే ఆమెను చూస్తూ వుండిపోయాను. దగ్గరకు వెళ్ళి ఆమెను బలవంతంగా ఆపాలని ఎంతోఆరాటపడ్డాను. కాలు నిలువలేదు. ధైర్యం సడలిపోయి నేను తీరా అడుగు ముందుకువేసేటప్పటికి రైలు కదలిపోయింది.

ఈ రెండేళ్ళ ఎన్నోసార్లు వ్రాయాలనుకుని బలవంతంగా అణచుకుంటున్నాను. ఒకసారి నామూలాన ఆమె చదువు పాడయింది. ఇప్పుడు మళ్లా మధ్యలో నేనే భంగంకలిగించకూడదు. మనస్సులో ఈ బాధను అణచుకుంటూ, ఈ శూన్యాన్ని భరిస్తున్నాను. ఆమె చిరునవ్వుతో నన్ను చూచినట్లేఉంది. నేను నిద్రపోయేటప్పుడు ప్రేమతో నా తల నిమిరినట్లే ఉంటుంది.

ఇక కొద్ది రోజులే! ఆమె తిరిగి రాక తప్పదు. అంతవరకు ఈ ఇల్లు ఆమెకోసం కనిపెట్టుకునే ఉంటుంది. ఈ కళ్ళు ఆమె కోసం ఎదురుచూస్తూనేఉంటాయి.

3

సరిగ్గా రెండు నెలలవుతోంది ఆవేళ రైల్లో ఆమె కనిపించి. నేను మా ఊరు వెడుతున్నాను సెలవుపెట్టి. త్రోవలో ఆమె యెక్కింది. ఇద్దరమే ఉన్నాము పెట్టెలో. ఆమె పలకరించినా మాట్లాడే ధోరణిలోలేదు. తల వంచుకు యేదోచదువుకుంటూ కూర్చుంది మధ్యమధ్య కిటికీలోనుంచి శూన్యంలోకి చూస్తూ. పక్కబల్లమీదే నేను పడుకున్నాను ఊరికే ఆమెనుచూస్తూ. యెంత అందంగా ఉన్నది! వంపులుతిరిగిన ముంగురులు, పెద్దపెద్దకళ్ళు, తెల్లగా దంతపుబొమ్మలా ఉన్నది. అంత అందంగా ఉన్నా నన్న స్పృహ ఆమెకులేదు. ఏదో పరధ్యానంగా ఉన్నది.

ఆమె ప్రక్కన ఉండటానికి నాకు అవమాన మనిపించింది.

భగవంతుడు నన్నూ సృష్టించాడు! ఎందుకూ! ఇంత అందవికారంగా. యెప్పుడైనా పొరపాటున అద్దంకేసి చూస్తే నాకే బాధగా ఉంటుంది. కమిలి, కృశించి బొమికలు మాత్రము మిగిలిన ఈ దేహమూ, కాంతి విహీనమైన ఈనలుపువర్ణము. ఎందుకో ఈ సృష్టి! అబ్బా! నాకు అప్పుడప్పుడు ఈ భూమి చీలి నేను లోపలికి కృంగిపోతే బాగుండుననిపిస్తుంది. జనప్రవాహానికి అంచున నిలబడి, ఆ ధార నా ఉనికినే గమనించకుండా ముందుకుసాగిపోతున్నప్పుడు! ఈ జీవితం నిరర్థకమనిపిస్తుంది. నేను ఎప్పుడూ ఎవరినీ ఏవిధంగాను ఆకర్షించలేను. ఎవరి స్నేహాన్ని సంపాదించుకోలేను. దురదృష్టవంతురాలిని. చిన్నప్పుడే తల్లినీ తండ్రినీపోగొట్టుకున్నాను. అత్తయ్య చేరదీసిపెంచింది. ఎందుకో! ఆవిడకు అంతకన్నా ఆధారం దొరికి ఉండదు, ఆమెకు డబ్బులేదు. ఎల్లాగో కష్టపడి కొన్నాళ్ళు చదివించింది. ఇప్పుడు నేను తెచ్చే జీతం మా ఇద్దరికీ చాలు, రోజంతా నెలంతా పని చేస్తే వచ్చేది భోజనానికి సరిపోతుంది. కాని ఎందుకూ ఈ మనుగడ! ఈ జీవితానికి ప్రయోజనమేమిటి? లోకాన్ని నేను ఉద్ధరించలేను. ఈ లోకానికి నా అవసరమూ లేదు. శూన్యమైన రాతిబండలమీద ఒక్కొక్కరోజు ఒక్కొక్క అడుగువేస్తూ ఎందుకీ ప్రయాణం? ఈ ఆలోచనలతో మనస్సు వికలమై పోతుంది.

దరిద్రుని తలమీదనే వడగళ్ళ వాన కురుస్తుందిట! నాకు ఏవో వ్యాధికూడా పట్టుకుంది. ఆఫీసువాళ్ళు ఆరునెలలు సెలవు, ఆరునెలల జీతం అప్పు ఇచ్చారు నయం చేసుకోమని. అంత మాత్రం దయ ఉంటుందనుకోలేదు. అయినా నాకు మొండిగా బ్రతకాలన్న కోరికేలేదు. మగతగా కళ్ళు మూసుకుని శాశ్వతంగా నిద్ర ఎప్పుడు వస్తుందని ఎదురు చూసేదాన్ని! నాకు మందిచ్చిన డాక్టరుగారు మాత్రం నా జబ్బుకే కాకుండా నాలోనిండుకున్న నిస్పృహకు కూడా, ఏదో విధంగా మందు ఇవ్వడానికి గట్టిగా పూనుకున్నట్లు తోచింది. ఆయనకు నాకన్న మొండి తనం. నాకు లేని ఓపిక ఎంతో ఎక్కువ. నేను విన్నా వినకపోయినా ఆయన చెప్పేవి చెబుతూనే ఉన్నారు. ఇచ్చే మందులు ఇస్తూనే ఉన్నారు. క్రమంగా నా మనస్సు మారిపోయింది. నా ఆలోచనలు మారిపోయాయి. ఏదో విధంగా బ్రతకడం నేర్చుకోవాలిగాని, బ్రతికి ప్రయోజనమేమిటి అనుకోడ మేమిటి పిచ్చి! ఆ డాక్టరు చేసిన ఉపకారం ఈ జన్మలో మరచి పోలేను. ఆయన ఎంత మంచివారు! ఇప్పుడు నాకు విచారం లేదు. ఆఫీసులో పని చేస్తున్నంత సేపు, అత్తయ్యతో మాట్లాడుతున్నంతసేపు సంతోషంగానే ఉంటుంది. తృప్తిగానే ఉంటుంది. ఈ అందవికారము, నిస్సహాయత్వము ఇప్పుడంతగా బాధగాలేవు.

• • •

ఆమె పుస్తకం మూసి కిటికీలో తల వాల్చి శూన్యంగా చూస్తూ కూర్చుంది. నన్నని రంగు పువ్వులు కుట్టిన పమిట కొంగు తల చుట్టూ కప్పుకుంది. ఇంత అందమైన ఈ ముఖము ఎందుకింత దీనంగా ఉన్నది! నాకు ఉండ బట్టలేదు.

"ఏ ఊరు వెళుతున్నారు?" అని అడిగాను.

ఆమె చెప్పింది.

"అత్తవారింటికా?" అన్నాను.

ఆమె నవ్వింది.

"కాదు హాస్టలుకు. డాక్టరు చదువుతున్నాను." అన్నది.

నేను మా డాక్టరుగారిపేరు చెప్పాను "ఆయన్ను ఎరుగుదురా?" అన్నాను. ఆమెముఖం పాలిపోయింది. ముభావంగా యెరుగుదునన్నది. నేను ఉత్సాహంగా చెప్పుకుపోయాను. "ఆయన నాకుదేవునితో సమానం. నా ప్రాణం కాపాడారు. నాకు మళ్ళా జీవం పోశారు. ఆయన ఆస్పత్రిలో కొన్నాళ్ళు ఉన్నాను." అంటూ ఏదో ఉద్రేకంతో చెప్పాను. ఆమె ఉదాసీనంగా విన్నది. ఏదో భయపడుతున్నట్లు మెల్లిగా అడిగింది. "మీ పేరేమిటి? అని. నేను చెప్పాను. "రాజ్యలక్ష్మి" అని. ఆమె ఉలిక్కిపడింది. నా అందవికారమైన రూపంవైపు ఎగాదిగా అపరిమితమైనజాలితో చూసింది. విరక్తిగా ఊరుకుంది.

"డాక్టరుగారు ఇప్పు డెక్కడున్నారు? దాదాపు రెండేళ్ళవుతోంది. ఆయన ఉత్తరం రాసినా జవాబు రాయడంలేదు. కులాసాగా ఉన్నారా?" అన్నాను. ఆమె జవాబు చెప్పలేదు. చలనం లేని బొమ్మలా దిగులుగా చూస్తూ ఊరుకుంది. నేను మళ్ళా అడిగాను.

"ఆయన భార్యను మీ రెరుగుదురా?" అని. ఆమె చలించకుండా అల్లాగే ఉండిపోయింది. ఏదో మరో లోకంనుంచి చెబుతున్నట్లు "ఆ" అన్నది.

"ఆమె అందంగా ఉంటుందా?" అన్నాను. ఎంతో ఆసక్తితో.

ఆమె నవ్వింది.

"ఏదో ఉంటుంది నాకుమల్లేనే! "అన్నది. కాస్సేపుండి మళ్ళా అన్నది ఏదో కసితో. "ఏమైతేనేం? ఆమె యిప్పుడు ఆయన దగ్గరలేదు. కోపంవచ్చి వెళ్ళిపోయింది!"

నాకు శూలం గుచ్చుకున్నట్లయింది. డాక్టరుగారి మౌనానికి ఇది కారణంకాబోలు! నాకేకాక నన్ను ఆదరించిన వాళ్ళకు కూడా దుఃఖాలు యెందుకు కలుగుతాయి! ఇది నా దురదృష్టమా! ఆయన యెంత బాధపడుతున్నారో! దీనికి నేను ఏవిధంగానైనా బాధ్యురాలిని కాను గదా! ఉపకారం చేసిన వారికి తెలియకుండా అపకారం చేసేభారం నుంచి భగవంతుడు నాకు విముక్తి ప్రసాదించాలి!

ఆమె మళ్లా ఆయనదగ్గరకు వెళ్ళిందన్న చల్లని కబురువింటేనే ఈమనస్సుకు మళ్ళా ప్రశాంతి. ఈ మనస్సు తన కష్టాలను తాను అనుభవించగలదు. తనకు ప్రియమైనవారికి ఆప్తులకు కలిగే బాధలను భరించలేదు. వారి ఆవేదనాభారాన్ని ఊహించుకొని ఊహించుకుని తీర్చేమార్గం లేక కుమిలిపోతుంది.

అబ్బా! ఎన్నాళ్ళక్రిందటో మరుగుపడిన ఈదగ్గు మళ్లా వస్తోంది.

దగ్గుతో బాధతో మెలికలు తిరిగిపోతున్న నన్ను ఆమె గట్టిగా పట్టుకుంది.

"మీరు ఊరికే బాధపడుతున్నారు. నేను తమాషా కన్నాను. ఆయనా ఆయన భార్యా ఇద్దరూ కులాసాగానే ఉన్నారు. మీ డాక్టరుగారి భార్యను నేనే" అన్నది పేలవంగా నవ్వుతూ.

దంపుతో తల దిమ్మెక్కి పోతున్న నేను దబుక్కున తమాయించుకోటానికి ప్రయత్నం చేశాను. దగ్గు అణువచ్చింది. ఆమె అపరిమితమైన దయతో కూజాలో నీళ్ళు వంచి ఇచ్చింది. నేను కృతజ్ఞతతో రెండు చేతులతో అందుకుని అల్లాగే నమస్కారం చేశాను.

స్టేషన్ వచ్చింది. ఆమె కంగారు పడుతూ గబగబా దిగి వెళ్ళింది. వెళుతూ నన్నుచూసి నవ్వుతూ సెలవు తీసుకుంది. మంచినీళ్ళ గ్లాసుతో నేను అల్లాగే ఆప్యాయంగా ఆమె కనిపించి నంతవరకు చూస్తూ ఉండి పోయాను.

4

సరిగ్గా రెండు గంటలయింది. నా కథ కూడా పూర్తయింది. ఇంక రైలు రాలేదు" అన్నది శాంత.

"ఈ వెయిటింగ్ రూమ్‌లో ఇంకా ఎంత సేపో! ఈ ప్రయాణం ఎందుకు తల పెట్టామో కాని. బస్సుకు వెడితే టిక్కెట్లు లేవు. రైలుకు వస్తే బండి మూడు గంటలు లేటు. మనవిహారయాత్ర మొదట్లోనే దెబ్బ తిన్నది!" అన్నది అరుణ విసుగ్గా.

"నీ కథ అయిపోవడ మేమిటి? ఆ తరువాత ఏమైంది? ఆ డాక్టరూ భార్యా కలుసుకున్నారా? అది చెప్పు" అన్నది వాసంతి.

"ఆ దేమో! నువ్వు ఊహించుకో!" అన్నది శాంత.

"ఎందుకు కలుసుకోరూ! తప్పకుండా కలుసు కుంటారు!" అన్నది అరుణ.

"ఏమో! నాకు నమ్మకం లేదు. విరిగిన మనసులు అతకవు" అన్నది వాసంతి.

"ఎందుకు అతకవు! మహాచక్కగా అతుకుతాయి. చదువు పూర్తికాగానే ఆమె భర్త దగ్గరకు వెళ్ళిపోతుంది" అన్నది భానుమతి, అంతవరకుముఖానికి అడ్డం పెట్టుకున్న పత్రిక విసురుగా దూరంగా విసిరేస్తూ.

"నీకెలా తెలుసు?" అన్నది.ఆశ్చర్యపోతూ అరుణ.

"ఎందుకు తెలియదు? ఆ కథలో సావిత్రిని నేనే. నన్ను గురించే రాసింది శాంత" అన్నది బాధగా భానుమతి. శాంతకేసి చురచుర చూస్తూ.

"ఇది మరీ బాగుంది. నీ కసలు పెళ్ళయిందనే నాకు తెలియదు." అన్నది శాంత తెల్లబోతూ.

"పరవాలేదులే రాసినా" అంటూ కొద్దిగా కోపంతో లేచి దూరంగా వెళ్ళిపోయింది భానుమతి.

చెయ్యనిదొంగతనంఅంటగట్టినమనిషిలా బాధగా మొహం పెట్టి ఊరుకుంది శాంత.

□□□